

ZOEKBOEK

In het spoor van Alfred, een Duitse soldaat.

Ben je tussen 6 en 12 jaar?

Ga samen met je familie of vrienden op zoektocht.

Volg de blauwe pijltjes '1914-1918. Batterij Aachen.'

Los de vraagjes op.

Je hoeft niet alles op te lossen, kies zelf wat je leuk vindt!
Haal achteraf je geschenkje aan de balie.

Veel plezier en tot straks!

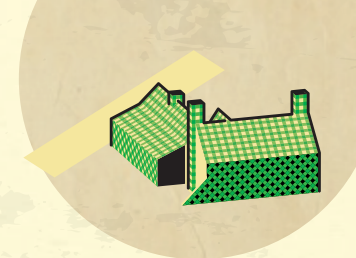
OP ZOEK NAAR ALFRED. WIE WAS ALFRED?

Alfred was een Duitse soldaat, hij leefde hier honderd jaar geleden, tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Wil je meer weten over Alfred en welk uniform hij droeg?
Of wat hij hier precies deed?

Los de opdrachten op met familie of vrienden.
Uitleg bij de tekeningen:

GA JE MEE OP ZOEKTOCHT?

Volg de blauwe pijltjes '1914-1918. Batterij Aachen' en wandel naar het Groen Geruite Huis. Dit huis is beschilderd met een ruitjestekening.

Vul het paspoort in. Zo weet iedereen dat dit jouw boekje is.

Deze wegwijzer toont je de weg. Vraag hulp aan de stewards indien nodig.

Doe-of denkopdracht.

Leuke feitjes en weetjes.

PASPOORT

Pasfoto: teken je portret.

Voornaam:

Achternaam:

Leeftijd:

Kleur ogen:

Lengte:

Gewicht:

Land:

KUSTVERDEDIGING

Je bent nu op batterij Aachen.
Honderd jaar geleden, tijdens de Eerste Wereldoorlog,
leefden hier Duitse soldaten.

Eén van die soldaten was Alfred, een matroos van het
Keizerlijke Marinekorps Flandern. Matrozen zijn soldaten
op zee. Samen met de andere matrozen verdedigde hij de
Belgische kust.

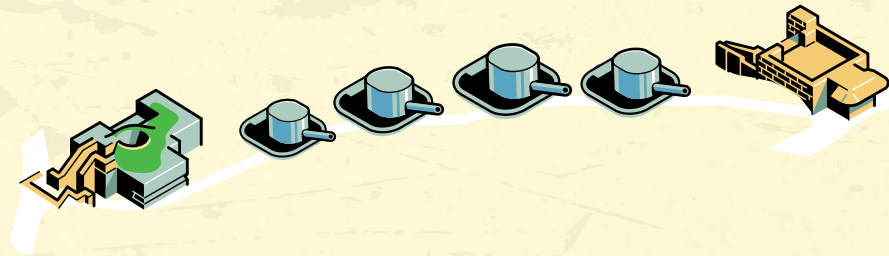
Aan weerszijden is er een kijkbunker met daartussen
4 kanonnen in een put, de geschutsbedding. Niet alleen in
Raversyde, maar op veel plaatsen langs de kust waren er
zulke batterijen.

**Ga binnen in het Groen Geruite
Huis. Zoek in de eerste ruimte
de kaart met de rode lijn en de
witte bollen.**

**Wist je dat een Batterij een
groep kanonnen is?**

Omcirkel hieronder batterij Aachen. Tel het aantal bolletjes tussen Oostende en Zeebrugge.

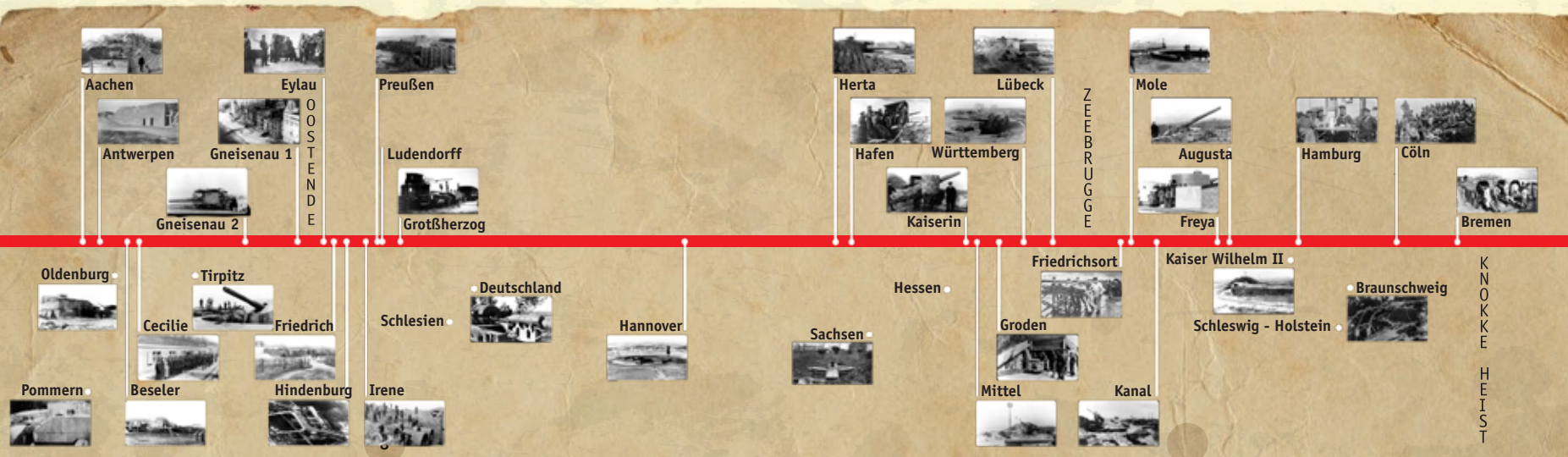
Je ziet de batterijen en geschutsbeddingen aan de kust.

Wist je dat tussen 1914 en 1918 de Duitsers de baas waren in België?

Nu ligt Raversyde aan een rustig stukje zee, maar tussen 1914 en 1918 was hier oorlog. Duitse soldaten vielen België binnen. De Belgen verdedigden zich, maar moesten vluchten tot achter de rivier de IJzer.

De Duitsers bouwden veel bunkers aan de Belgische kust. Engelse en Franse soldaten, vijanden van de Duitsers, konden binnenvallen langs de zee.

OORLOG OP ZEE

Blijf staan bij de rode lijn met de bollen.

Zoek de boot met witte, zwarte en groene strepen.

Ze vochten niet alleen op land, maar ook op zee. De Duitsers hadden duikboten die schepen van de vijand lieten zinken.

Wist je dat deze strepen dienen om hun vijand te foppen?

Een zebra heeft zwart-witte strepen en valt daardoor minder op in de natuur. Dat heet camouflage. Deze boot heeft zwart-witte strepen en dat noemen ze dazzle-camouflage. 'Dazzle' is het Engelse woord voor 'verblinden'. Ze konden door de strepen niet goed raden waar de boot lag.

Wist je dat de ruitjesteekening op dit huis ook camouflage is?

Kunstenaar Lily Van der Stokker maakte zo haar eigen dazzle-camouflage.

HET SOLDATENLEVEN

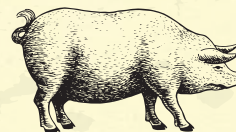
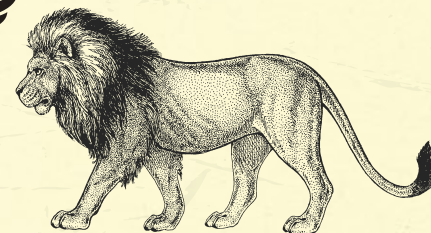

Blijf in het Groen Geruite Huis en ga naar de volgende glazen kast met de kledij.

Zoek het echte paspoort. Welk dier staat er op het paspoort? Omcirkel het juiste dier.

Daarnet vulde je zelf een paspoort in. Ga op zoek naar een echt paspoort van een matroos. Daarop staat zijn naam en dat hij werkte bij de Keizerlijke Marine.

HET SOLDATENLEVEN

**Wist je dat de adelaar het
symbool van Duitsland is?**

Het wordt al honderden jaren gebruikt en staat voor eenheid en vrijheid. Zo weet je meteen dat het om een Duits soldaat gaat.

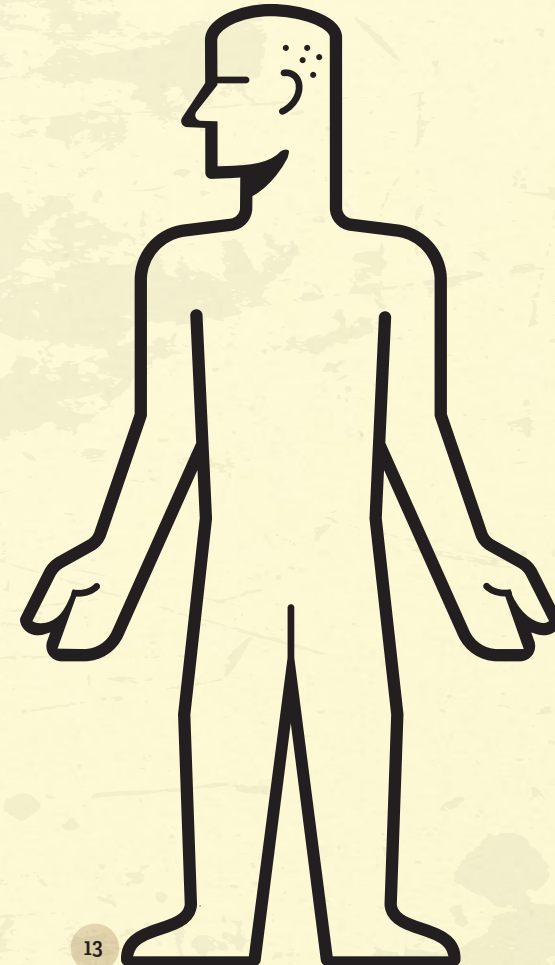
**Blijf bij de glazen kast met de
kledij.**

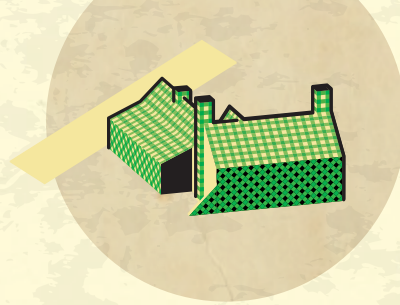

**Als matroos droeg Alfred het
juiste uniform.
Zoek een hemd, matrozenkraag, jas,
matrozenmuts, helm en laarzen.**

**Geef deze matroos een uniform.
Tekendit op het soldaatje.**

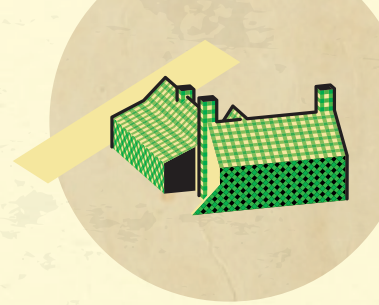
Blijf in het Groen Geruite Huis en ga naar de volgende glazen kast.

Wist je dat de matrozen zich soms verveelden?

Meestal was het hier rustig. Ze moesten maar af en toe vechten. Ze hielden zich bezig met lezen, knutselen (souvenirs of kunstwerkjes maken), koken, groenten kweken, brieven schrijven, hun uniform netjes houden,...

De matrozen van het Marinekorps hadden ook hun eigen krant 'An Flanderns Küste', Duits voor 'Aan Vlaanderens kust'. Ze schreven zelf teksten, gedichten, grappen of tekenden cartoons (een soort strips). Het ging vaak over hun leven in Vlaanderen.

Kijk naar de voorwerpen in de glazen kast en naar het filmpje. Omcirkel de dingen die Alfred en zijn kameraden helpen tegen de verveling?

De jongste en de oudste matroos.

WAAR BEN IK? BATTERIJ?!

Verlaat het Groen Geruite Huis en ga rechtdoor tot aan het graspleintje. Volg de blauwe pijl '1914-1918. Batterij Aachen'. Ga de helling op. Stop aan de maquette met de plattegrond.

Hier zie je alle belangrijkste gebouwen van Batterij Aachen. Vind je je weg in de batterij?

Wist je dat het woord batterij van het Frans komt?

Hier is een batterij natuurlijk niet hetzelfde als de batterijtjes die je in je speelgoed stopt. In het leger is een batterij een verzameling van kanonnen. Het woord batterij komt van het Franse woord 'se battre' en dat betekent vechten.

Blijf staan aan de tafel met de plattegrond.

KIJKBUNKER

Aan weerszijden van de batterij was er een kijkbunker met een kijkgleuf om de vijand in de gaten te houden. Hier gaf men de bevelen.

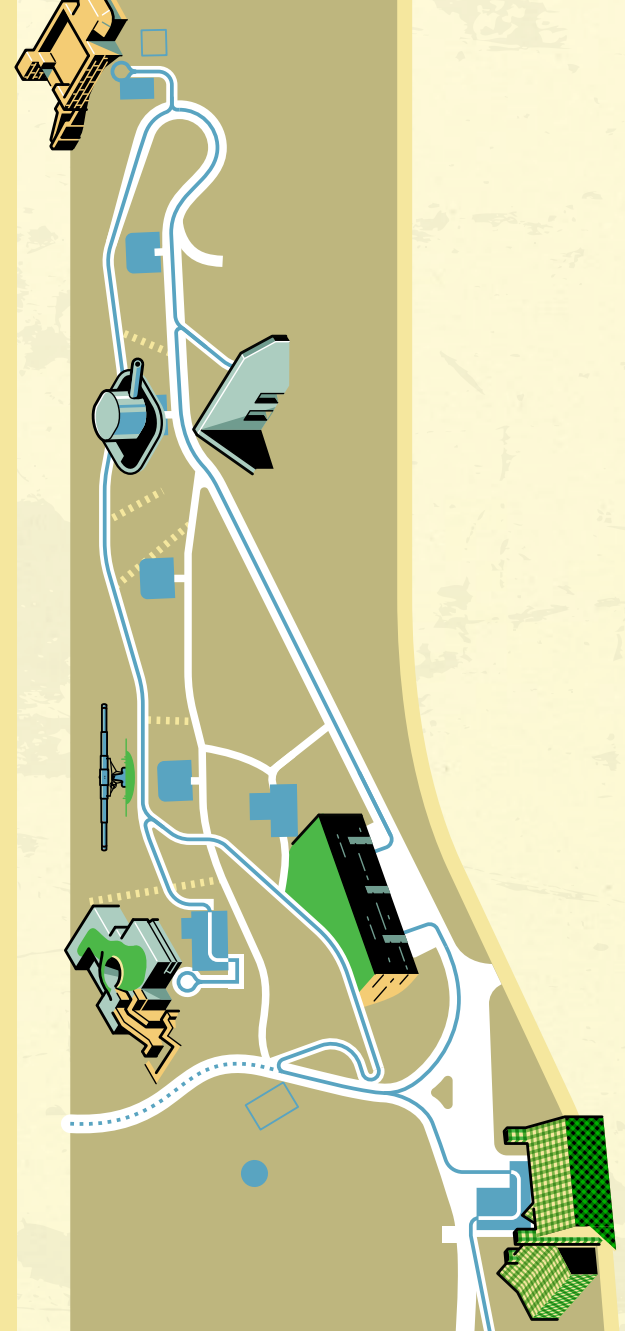

KANON

Tussen de twee observatiebunkers lagen 4 putten met kanonnen. Dat zijn geschutsbeddingen. Nu zijn twee van deze putten opgevuld met aarde.

Herken je de tekeningen?
Omcirkel de kijkbunker en het kanon op het plan hiernaast:

OP WACHT

**Volg het pad en ga naar links.
Ga naar het gebouw met de rode
bakstenen trap.
Dit is de kijkbunker.**

In deze bunker stond Alfred op wacht. Hij keek of er een schip of vliegtuig aankwam.

Zie je de kijkgleuf?

De gleuf is niet hoog, zodat er minder kans is om geraakt te worden. Hij is wel breed, je kunt veel zien.

Kan jij goed kijken en op wacht staan?

**Neem de rode bakstenen trap naar
boven. Je staat nu op het dak van
de bunker. Kijk naar zee.
Schrijf op wat je gezien hebt.**

Kijk goed uit als je schepen ziet. Misschien zijn het schepen van de vijand!

COMMUNICEREN

Dit is een morsetoestel waarmee je snel berichtjes verstuurt. Morse is een code. Je gebruikt streepjes (-) voor de lange tonen en puntjes (.) voor de korte tonen. Elke letter omschrijf je zo met streepjes en puntjes.

Letter		Morse	
A	..-	N	-. .
B	-... .	O	--- -
C	-.-.- .	P	..-.- .
D	-. . .	Q	-. -.- -
E	.	R	..- .
F	..-.- .	S
G	-. - .	T	-
H	U	..- -
I	..	V	... -
J	..-.- -	W	..- -
K	-. - -	X	-. -.- -
L	..-.- .	Y	-. -.- -
M	- -	Z	-.-.- .

**Neem de trap naar beneden en ga naar binnen.
Kijk naar het filmpje.**

We zijn nu in de communicatiekamer. Communicatie betekent praten met elkaar of berichten sturen. De matrozen communiceerden met elkaar zodat ze de kanonnen juist konden richten.

**Ga naar de volgende kamer.
Dit is de kamer met de glazen kast.**

Hier berekenden ze de plaats of positie van het schip in de zee. In de glazen kast vind je de echte voorwerpen die Alfred en zijn kameraden gebruikten om te kijken, rekenen en communiceren.

Herken je er?

**Er staat ook een apparaat dat codes maakt.
Vind je het terug?**

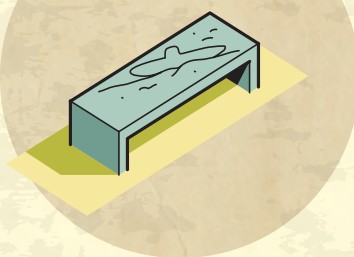
Tip: Er zit een klein strookje wit papier in de machine. Nog niet gevonden? Kijk op het bord met uitleg of vraag hulp.

**Schrijf je naam in morsecode.
Let op, de vijand luistert altijd mee!**

Mijn naam in Morse:

OORLOG ONDER WATER

Verlaat de westelijke observatiebunker. Volg het pad langs de zee. Stop aan de 'tafel'.

Wat maakten ze hier na, denk je?

Wist je dat er in de zee, net voor je, heel wat (duik)boten liggen?

Er was oorlog op en onder water. Op de zeebodem liggen heel veel wrakken van (duik)boten.

Op deze plattegrond zie je de Duitse duikboot U-11. Deze duikboot is waarschijnlijk op een zeemijn (bom in het water) gevaren. Hier zie je hoe hij op de zeebodem ligt.

De Duitse duikboten lieten veel boten zinken, maar ze liepen zelf ook gevaar. Franse en Britse schepen probeerden ze tegen te houden.

OORLOG BOVEN WATER

Wandel verder op het pad langs de zee tot aan het kanon.

Dit is één van de vier kanonnen in een put of geschutsbedding. Eén kanon is nagemaakt in beton. Het toont hoe groot een kanon was op Batterij Aachen. Aan de achterkant zie je de binnenkant van het kanon.

Ze schoten op schepen van de vijand. Het kanon kon meer dan 18,7 km ver schieten.

Wist je dat zo'n kanon evenveel woog als 8 olifanten? Het kanon was erg zwaar, het woog 40.000 kilo.

SCHUILEN

Volg het pad langs de zee tot aan de volgende bunker. Dit is de verste kijkbunker van batterij Aachen.

Wandel een stukje verder. Links ligt een weggetje in de duinen verstoppt. Beneden ligt de schuilbunker.

Kijk naar de foto's van de bunker (binnen en buiten).

Wist je dat de Duitse soldaten ook beschoten werden? Ze schuilden in deze bunker.

Ook Alfred zat op zo'n bankje te wachten tot er geen bommen meer vielen.

Stel dat er hier oorlog is. Net als Alfred moet je schuilen. Hoe zou jij je voelen? Bang, verdrietig of boos? Omcirkel de emoji's.

Alfred dacht in deze bunker aan thuis. Wat zou jij het meeste missen? Teken het!

SCHIETEN OP DE VIJAND

Loop verder. Rechts zie je een gebouw met 2 deurtjes. Dit is de geschutstelling met het kanon dat je zojuist gezien hebt.

Soldaten waren verplicht om te schieten op de vijand. Ze moesten soms dingen doen die niet zo leuk waren.

Heb jij al eens een opdracht gekregen die je niet leuk vond? Wat moest je doen?

Is er iets waar jij voor zou vechten? Zet een kruisje.

- Je familie
- Je lief
- Je huis
- Geld
- Iets anders: _____

EVEN UITRUSTEN

**Ga naar buiten en volg het pad.
Ga rechtdoor tot aan het houten
gebouw aan de rechterkant.**

Dit is het troepenverblijf. Alfred en zijn kameraden
sliepen in zo'n gebouw. Ze sliepen in hangmatten zoals op
schepen.

Het gebouw is nieuw. We hebben het oude gebouw nagemaakt
om je een idee te geven hoe het er uitzag tijdens WOII.

**Ga naar binnen. Zou je graag
slapen in deze slaapkamer? Zou
je graag in een hangmat liggen?**

Geef punten met een score van één tot vijf sterren.
Eén ster is niet goed en 5 sterren is heel goed.

**Hoeveel sterren geef jij?
Tekent het aantal sterren.**

Alfred miste zijn familie en vrienden.
Hij schreef brieven en postkaarten naar hen.

**Haal de postkaart uit het boekje.
Schrijf of teken iets voor iemand
die je graag ziet.
Geef of verstuur de postkaart aan
die persoon.**

PROFICIAT!

Je leerde meer over Alfred en het leven op Batterij
Aachen.
Mensen blijven ruzie maken en oorlog blijft bestaan.
Raversyde wil deze geschiedenis tonen en mensen hierover
doen nadenken.

**Neem een selfie. Plaats er een
vredesteken of boodschap bij.**

Post je foto op Instagram of Facebook met #Raversyde en
#Atlantikwallraversyde.

**Volg de rode pijltjes '1939 - 1945.
BATTERIJ SALTZWEDEL NEU'
en bezoek de WO II - bunkers.**

Je krijgt een geschenkje bij de uitgang.
Vraag het aan de steward.

TOT ZIENS!

Colofon:

Raversyde

Nieuwpoortsesteenweg 636, 8400 Oostende

www.raversyde.be

 RAVERSYDE

Afbeeldingen: Peter Willems (Vec-Star), Imperial War Museums

Concept en tekst: Sarah Goderis

Met speciale dank aan: Jurgen Vanlerberghe (gedeputeerde Provincie West-Vlaanderen), Mathieu de Meyer, Fien Leerman, Glenn Gevaert, Stefaan Brackx en Janien Prummel (De Derde Verdieping)

Layout: Anna Florea, Grafische dienst, Provincie West-Vlaanderen

Druk: Grafische dienst, Provincie West-Vlaanderen